

Beesd in West Betuwe

Beesd in gesprek met de lijsttrekkers: een samenvatting

Donderdagavond 4 oktober was het Klokhuis in Beesd met meer mensen gevuld dan ooit tevoren. *Beesd voor elkaar* organiseerde er een ontmoeting met de lijsttrekkers voor de nieuwe gemeente West Betuwe. Aan de oproep van *Beesd voor elkaar* om samen sterk te staan voor het dorp Beesd, werd massaal gehoor gegeven. De bezoekers stonden tot buiten aan toe. Doel van de avond was de lijsttrekkers beter te leren kennen aan de hand van drie stellingen over de (politieke) plannen voor Beesd.

Van de ruim 200 aanwezigen was ongeveer een derde jongere. Initiatiefnemer van *Beesd voor elkaar* Joanne Bredero kijkt terug op een constructieve, toekomstgerichte avond. De organisator had vooraf de drie stellingen geformuleerd waarop de tien aanwezige partijen konden reageren. Vooral de stelling over prioriteit aan woningbouw in Beesd kon rekenen op veel interesse van de aanwezigen. Ed Goosens van Dorpsbelangen vatte de strekking van alle antwoorden goed samen: "Niemand in de politiek is tegen woningbouw in Beesd, alleen de weg ernaartoe moet worden opengeboren."

De lijsttrekkers van de nieuwe gemeente West Betuwe kregen tijdens de bijeenkomst op 4 oktober de uitslag van de bewonersenquête overhandigd. Van de in totaal 1.270 enquêtes zijn er 459 ingevuld en ingeleverd, dat is 36%! De belangrijkste thema's voor Beesd in de komende bestuursperiode zijn structureel overleg met de politiek, erkenning van Beesd als kern met voorzieningen en woningbouw.

De partijen stellen zich voor: pitch in 90 seconden

Tien partijen waren op 4 oktober vertegenwoordigd in Beesd. Sommige gezichten waren al bekend voor de Beesdenaren, anderen niet. De avond startte dan ook met een korte voorstelronde, waarin de lijsttrekkers een korte pitch mochten geven. En de bel was onverbiddelijk: na 90 seconden werd de pitch afgebroken door een luid geklingel. De pitches varieerden van partij-slogans tot privé-situatie tot concrete uitspraken over Beesd. Gijsbert van de Water (Verenigd West Betuwe), zelf geboren en getogen in Beesd, kon rekenen op applaus na zijn pitch: "Bouwen is een belangrijk thema voor Beesd, evenals vermindering van sluiptverkeer en de aanpak van het Dorpsplein. We gaan samen kijken hoe we dit kunnen oppakken. Want dit dorp staat al veel te lang stil." Ed Goosens (Dorpsbelangen) gaf in zijn pitch aan erg blij te met de grote opkomst: "De samenstelling van de aanwezigen hier vanavond laat zien: Beesd leeft. Er zijn woningen nodig en de voorzieningen moeten we behouden." Het sleutelwoord voor Annet IJff (PvdA West Betuwe) was 'ruimte', waar-

onder ruimte om te kunnen wonen waar je je thuis voelt. En ruimte voor verschillen per kern. Edwin Loeff (VVD West Betuwe) gaf de laatste pitch: "Onze slogan is ons dorp. Want velen hebben het gevoel dat het dorp niet meer van hen is."

De kracht van Beesd

Voordat de lijsttrekkers zich mochten uitlaten over drie stellingen, gingen gespreksleiders van de avond Henk van den Berg en Frans de Weijer in op de kracht van Beesd. Henk van den Berg: "Democratie is samen. Dat zie je wel aan deze grote opkomst. De enige groep inwoners die ik hier vanavond niet zie, zijn kleine kinderen. Verder is iedereen vertegenwoordigd. Dat is een groot compliment waard." Aan de hand van een Powerpointpresentatie lichtte Frans de Weijer toe waarom Beesd een sterke gemeenschap is. Beesd zorgt met zijn voorzieningen voor de omliggende dorpen, goed voor zo'n 8.500 inwoners. Frans pleitte ervoor ook in de gemeente West Betuwe Beesd te blijven zien als tweede kern. Een greep uit de voorzieningen in Beesd: 1e lijnszorg (o.a. huisartsen, apotheek, thuiszorg en consultatiebureau), winkels, wonen en werk (o.a. bakker, supermarkt, groenteboer) educatie en welzijn (o.a. integraal kindcentrum, ontmoetingscentrum Klokhuis). "De betrokkenheid in het dorp is groot," concludeerde Frans verder. "Het Klokhuis verbindt de inwoners en is er voor jong tot oud. We hebben ruim 35 verenigingen met ruim en divers aanbod voor jong en oud. Bijzonder is ook dat van de 3.400 inwoners, er 300 zelfstandig ondernemer zijn, inclusief zzp'ers. De mensen in Beesd zijn ondernemend en pro-actief. We willen er graag samen wat van maken. We hadden voor Beesd geen passender slogan kunnen hebben dan 'Alles en overal dichtbij'".

Beesd aan het woord

De diverse doelgroepen van Beesd kregen de kans hun visie te geven op wat Beesd nodig heeft van de nieuwe gemeenteraad.

Gerard van Kilsdonk (voorzitter Ondernemers Vereniging Beesd)

"We zijn trots op het grote aantal ondernemers in Beesd. Het is belangrijk voor de werkgelegenheid en die leidt tot welvaart en welzijn. De belangrijkste vraag voor ons is hoe we de jongeren hier gaan houden. Hoe houden we voldoende werkgelegenheid? Veel grote bedrijven zoeken een vestigingsplek voor hun bedrijf. Beesd is een goede, centrale plek. Wat ons betreft is een taak voor de nieuwe gemeenteraad te faciliteren dat jongeren in Beesd kunnen blijven wonen en werken."

Teus van Dieren (bestuurslid CBS Lingelaar)

"Voor de scholen in Beesd is het heel simpel: geen woningen, geen gezinnen, geen kinderen, geen basisscholen."

Jeroen Verweij (voorzitter Sport Vereniging Beesd)

"In 2012 zaten we op 330 leden. Vorig jaar was dat nog maar 210. Het ledenaantal daalt enorm en we verwachten dat het ergste nog moet komen. Als ik kijk naar mijn dochters, zie ik dat de helft van hun vrienden al niet meer in Beesd woont. Ze kunnen hier geen plekje meer vinden."

Max Kroeze (Voorzitter Voetbal Vereniging Beesd)

"Onze vereniging is krachtig genoeg om het dalende ledenaantal te dragen. Maar het is wel een probleem dat de jeugd wegloupt. Straks hebben we alleen nog walking voetbal voor ouderen bij VVBeesd."

John Kuil (25 jaar, namens de jongeren)

“Veel van mijn vrienden zijn al weg uit Beesd. Het probleem is dat de huizen te duur zijn voor starters, zelfs als je met zijn tweeën verdient. We zijn nu op een kritiek punt beland. Er moeten echt huizen worden gebouwd. Ik snap dat je ons geen gouden bergen kunt beloven en daar kunnen we ook niet op wonen. Het enige dat we nodig hebben is een huis van baksteen.”

Ton de Groot (namens de ouderen)

“Wij denken als senior alvast na over kleiner wonen op termijn. Daarvoor is het belangrijk te weten wat de plannen zijn en op welke termijn die uitgevoerd worden. Want nu weten we alleen: er wordt niets gerealiseerd.”

Frans Kielestein (namens de ouderen)

“Mantelzorg is een grote waarde voor families die generaties lang in Beesd wonen. Dit verdwijnt als sneeuw voor de zon, doordat we gedwongen worden te verhuizen.”

Coby Spronk

“Ik vind het niet juist dat bijvoorbeeld Polen voorrang krijgen in het toewijzen van woningen.”

De stellingen

Stelling 1: U spant zich in om de wensen uit het bidbook te realiseren. Daarbij moet u kiezen en prioriteiten stellen en welke zijn dat dan?

De gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Geldermalsen hebben een bidbook opgesteld als leidraad voor de nieuwe gemeente West Betuwe. Hierin zijn onder meer de wensen en ideeën van de inwoners verwerkt. Dit bidbook wekt verwachtingen bij de inwoners. Maar er staat geen financiële paragraaf in en bovendien hebben de gemeenteraadsleden te maken met het meerjarenbeleid van de samengaande gemeenten. Hoe gaan de raadsleden hier straks mee om?

Iedere politieke partij kreeg 90 seconden de tijd om te reageren op deze stelling. Opvallend was dat de meeste lijsttrekkers moeite hadden concrete prioriteiten te noemen. Uitzonderingen waren de Christen Unie West Betuwe en Verenigd West Betuwe. Linda van Willigen van de Christen Unie benoemde drie prioriteiten: “Woningbouw is de belangrijkste prioriteit voor Beesd. Daarnaast willen we een OZB-compensatie voor verenigingen en meer samenwerking tussen scholen. Scholen hebben het zwaar. Laten we deze zo veel mogelijk samenvoegen, zodat ze samen groei en krimp kunnen opvangen.” Ook Gijsbert van de Water (Verenigd West Betuwe) kwam binnen zijn 90 seconden snel ter zake: “Prioriteit heeft het aanpakken van sluisverkeer en woningbouw. We kunnen beide combineren met de plannen voor de Garstkampen. Als je slim kijkt naar het verdienmodel van de gemeente, dan moet er geld zijn voor woningbouw in Beesd.” Edwin Loeff (VVD) noemde geen prioriteiten, maar gaf wel aan dat eigen initiatief belangrijk is: “Voor veel zaken heb je geen geld van de overheid nodig. Beesd heeft de potentie om veel zelf te realiseren, waarvoor de portemonnee van de gemeente niet nodig is. De gemeente moet op haar beurt de ruimte en de vrijheid geven.” Dittie van Zee (CDA West Betuwe) “Het CDA gaat zich inspannen voor alle 26 kernen. Het is verstandig aan het bidbook een soort van uitvoeringsagenda te plakken. Net als in een huishoudboekje moet ook de gemeente sparen om dingen te kunnen doen”

Stelling 2: Beesd krijgt een structurele vorm van overleg met de raad, college van B&W en ambtenaren

Veel inwoners voelen zich niet gehoord en niet betrokken bij de politieke besluitvorming. De afstand met de politiek moet kleiner zijn, in participatie en samenspraak via echt contact. Niet alleen rondom de verkiezingen, maar ook in de bestuursperiode daarna. Hoe gaan de lijsttrekkers hiermee om?

Wederom waren er 90 seconden reactietijd gereserveerd per politieke partij. De meeste partijen vulden hun seconden door de aanwezigen te verwelkomen op hun fractievergaderingen en een oproep vooral zelf contact te zoeken met raadsleden. Petra van Kuilenburg (Leefbaar Lokaal Belang West Betuwe) legde heel duidelijk uit hoe inwoners zich kunnen laten horen: "De gemeenteraad heeft een lijst van onderwerpen, die wij op de agenda kunnen zetten. Wij kunnen vervolgens een beeldvormende vergadering organiseren, waarin alle inwoners hun zegje kunnen doen."

Een tweede ingang die ook meerdere malen werd genoemd, zijn de zogeheten 'gebiedsmakelaars'. Dit zijn contactpersonen van de gemeente die de verbinding gaan leggen tussen de dorpen en de gemeente. Zij vormen de oren en ogen in de 26 kernen.

Ashley Karsemeijer (D66 West Betuwe) gaf de Beesdenaren mee zichzelf niet te onderschatten in het besluitvormingsproces: "Beesd onderscheidt zich door *Beesd voor elkaar*. Jullie zijn al verenigd en dat is een grote luxe." Ook Andrea Zierleyn (GroenLinks West Betuwe) riep de aanwezigen op van zich te laten horen: "Het moet tweerichtingsverkeer zijn: van de raad naar u en van u naar de raad. GroenLinks is bovendien een voorstander van the right to challenge. U hebt het recht zelf een plan te maken en te presenteren. Zo bepaal je zelf wat je wilt doen."

Stelling 3: De claim voor woningbouw in Beesd is vanuit de behoefte van de bevolking en vanuit de door gemeente in meerdere bestuursperiodes gewekte verwachtingen terecht en dient bij toewijzing van de contingenten geprioriteerd te worden.

Er is al jaren behoefte aan nieuwe woningen in Beesd, vooral voor starters en senioren. Dat bleek eens te meer uit de enquête die is ingevuld door 459 huishoudens in Beesd. De gemeente Geldermalsen heeft hier verwachtingen voor gewekt en afspraken over gemaakt. Ook in

de bijeenkomsten voor het bidbook was woningbouw het hoofdthema voor de Beesdenaren. Hoe gaat de nieuwe gemeenteraad dit oppakken?

Dit was de stelling der stellingen tijdens de bijeenkomst op 4 oktober. Iedere partij kreeg weer 90 seconden om te reageren, waarna de partijen met elkaar in debat konden gaan. Edwin Loeff (VVD) trapte af met de bevestiging dat de claim zeker terecht is. "De VVD ziet hoe belangrijk de sociale cohesie door alle lagen in Beesd is en dat is wat we willen in de samenleving. Niemand verwachtte dat het zo mis zou gaan in 2008. Kijk naar de Plantage. De woningbouw moet nu in verhouding zijn. In de nieuwe opzet blijft Beesd de tweede kern." Loeff gaf de inwoners ook een andere invalshoek mee: "Kijk eens naar collectief opdrachtgeverschap. 10% van u is ondernemer. Wat kunnen jullie samen organiseren?" Petra van Kuilenburg (Leefbaar Lokaal Belang) zei ook het belangrijk te vinden creatief te zijn: "Wat kunnen we met leegstaande bedrijfsgebouwen? Wellicht kunnen we daar starterswoningen van maken."

Beesd op de radar

Annet IJff (PvdA) gaf aan dat starters de prioriteit hebben: "Jongeren moet zich hier kunnen vestigen. En ja, Beesd staat op de radar. Het is ons goed bekend wat de behoefte is." Gijsbert van de Water (Verenigd West Betuwe) was het eens met het eerste deel van de stelling. "De behoefte is terecht en laten we vooral kijken naar uitbreiding, niet naar inbreidingsmogelijkheden in het bestaande dorp. Je moet eerst de keuze maken uit te breiden en vervolgens het bestemmingsplan aanpassen. Ik denk echt dat woningbouw in Beesd mogelijk is."

130 woningen

Lourens van Bruchem (SGP) legde de aanwezigen duidelijk uit hoe de vork wat hem betreft in de steel zit: “De gemeente heeft een klein deel van het gebied waar we op doelen al in bezit. Maar dat gebruiken we voor waterafvoer. Het woningcontingent voor de regio loopt in 2020 al vol, en het contingent loopt nog tot 2024. U heeft als inwoners aangegeven 150 woningen nodig te hebben. Graag hoor ik van u of 130 woningen voor u voldoende is.” Op een antwoord uit de zaal hoefde Van Bruchem niet lang te wachten. Vrijwel direct klonk er een volmondig ‘ja’ uit de aanwezige monden.

#bouwenvoorbeesd

Ook Ashley Karsemeijer (D66) gaf aan woningbouw voor Beesd belangrijk te vinden: “De gemeentelijke fusie is een ontwikkeling die gunstig gaat uitpakken voor Beesd. We zijn straks met 50.000 inwoners één van de grootste kernen van deze regio. Ik zeg: #bouwenvoorbeesd!” Andrea Zierleyn (GroenLinks) ziet vooral heil in inbreiding. “Maar de combinatie van inbreiding en meer groen is lastig in Beesd, dus we moeten ook kijken naar nieuwe mogelijkheden zoals de Garstkampen.”

Stoppen met éénkernbeleid

Linda van Willigen (ChristenUnie) plaatste een kritische noot bij het eerder gezegd: “De raad heeft de opdracht gekregen om naar de provincie te gaan om het woningcontingent te vergroten. Tot nu toe zijn we steeds met zoethoudertjes naar huis gestuurd. Er zijn de afgelopen jaren duizenden woningen uit de grond gestampt. Maar waar? Het was een éénkernbeleid voor Geldermalsen en zijn satelliet Meteren. Dat is het enige wat telt. In het verleden heeft Geldermalsen grote risico’s genomen. Die heeft de raad de afgelopen tijd moeten oplossen. U heeft hiervoor moeten lijden, maar de ellende ligt nu achter ons. Het is tijd te stoppen met

dat éénkernbeleid. Ieder dorp heeft het recht op een aantal nieuwe woningen per jaar.” Ook roept Van Willigen de jongeren van Beesd op werk te maken van collectief particulier opdrachtgeverschap. “Neem samen de taak van projectontwikkelaar op je. Zo heb je zelf invloed en krijg je een betere prijs. In de gemeente Lingewaal krijg je ook nog eens een lagere grondprijs om het opdrachtgeverschap te stimuleren.”

Niet mouwen, maar bouwen

Ed Goosens (Dorpsbelangen) snapt de stelling goed. Hij plaatst wel een kanttekening bij de manier van bouwen: “De snelheid van bouwen is een issue. De Garstkampen kan worden ontwikkeld, maar we kunnen niet ineens 200 woningen bouwen. We kunnen volgend jaar het bestemmingsplan aanpassen en dan starten met kleine bosjes huizen, steeds 15 tot 20 stuks. Hiermee kunnen we ook naar de provincie. Wat mij betreft: niet mouwen, maar bouwen.” Ed Goosens vatte de strekking van de bijeenkomst goed samen: “Niemand in de politiek is tegen woningbouw in Beesd, alleen de weg ernaartoe moet worden opengebroken.”

Vervolg: aan de slag

Beesd voor elkaar heeft een werkgroep Woningbouw. Deze werkgroep gaat de woonplannen én wensen in Beesd nog beter in kaart brengen. De werkgroep Communicatie van *Beesd voor elkaar* zal zich bezighouden met de communicatie. Het is de bedoeling dat *Beesd voor elkaar* niet achteraf, maar vooral vooraf én tijdens het uitzetten van het beleid, wordt betrokken. Indien noodzakelijk zal er vanuit de werkgroep Communicatie initiatief genomen worden om overleg te plegen met de gemeenteraad, college van B & W en/of het ambtelijke apparaat.

oktober 2018